

doeld was, terwijl een dichter bij geplaatste kleinere tent als eerste-hulppost zou fungeren. Het festival werd bezocht door 35 à 40.000 deelnemers. De artsen kregen in totaal 493 patiënten te behandelen, dat is 1,25 pct van het aantal deelnemers. Zij hadden verwacht dat zij voornamelijk met drug-misbruikers te maken zouden krijgen. In werkelijkheid waren er slechts 8 patiënten die als verslaafden onder behandeling kwamen; 3 hunner moesten in een ziekenhuis worden opgenomen. Ongeveer de helft van de patiënten (228) zochten hulp wegens hoofdpijn; meestal hielp acetosal afdoende. Vervolgens waren er 108 met verbrandingen, inclusief zonnebrand, en 62 met lichte huidwonden. Dan volgden 13 patiënten met ingewandsstoornissen en tenslotte een aantal met aandoeningen die men overal kan verwachten. De auteurs hadden zich voorbereid op allerlei ernstige aandoeningen en hun ervaringen betekenden dus een grote meevaller. Belangrijk zijn hun adviezen voor de medische voorbereiding van zulke festivals: Men moet zorgen voor voldoende wasgelegenheden en er zijn toiletten noodzakelijk, minstens één per 250 mensen. Verkopers van levensmiddelen moeten worden gecontroleerd op infecties van luchtwegen, ingewanden en huid. Per 2000 bezoekers is één arts nodig, en er moet worden gezorgd voor een goede afvoer naar ziekenhuizen. Bovenaan de lijst van aanbevolen geneesmiddelen staan 1000 tabletten acetosal. (*Euromed*, 15 juni bl. 797.)

Verenigde Staten

Een proefdier voor gonorrhoe-onderzoek. — In het *Journal of the American Medical Association* van 7 juni (bl. 1612) beschrijven LUCAS en medewerkers een serie geslaagde infectieproeven met gonokokken op chimpansees, waarbij zij een urethritis gonorrhoeica konden teweegbrengen die vergelijkbaar is met die van de mens. Er waren reeds vele proeven in die richting gedaan en het was ook wel gelukt de infectie over te brengen, maar niet langs de infectieweg zoals die bij de mens bestaat, terwijl ook een ander soort ontsteking werd verkregen. In 1948 was het gelukt, konijnen te infecteren door de gonokokken in de voorste oogkamer te enten, en DODIN had de infectie overgebracht door ecoulement van een man in de epididymis van een aap (*Lemur fulvus*) te spuiten. LUCAS en medewerkers brachten ecoulement van een drietal mannelijke lijdende aan urethritis gonorrhoeica in de urethra van mannelijke chimpansees. Vier dagen na de besmetting werd enige etterige uitvloed zichtbaar, waarin gonokokken werden aangetoond. Met dit secreet konden weer andere chimpansees worden geïnfecteerd. Bij een van de dieren ontwikkelde zich (25 dagen na de besmetting) een gonorrhoeïsche conjunctivitis, waarschijnlijk door zelfbesmetting van de aap.

Hypertensie bij negers. — Ervaringen van de laatste twintig jaar bij de negerbevolking van de Amerikaanse grote steden hebben aan het licht gebracht dat hypertensie bij negers anders en ernstiger verloopt dan bij blanken; ze verschijnt bij jongere mensen en leidt tot grotere sterfte op lagere leeftijd. De bevolking van het District Columbia bestaat voor 71 pct uit negers. Van de 645 sterfgevallen ten gevolge van hypertensie in 1965 betroffen 75 pct negers. Een gelukkige omstandigheid is dat men door vroegtijdig ingezette behandeling, vaak door een enkele pil per dag te laten slikken, de prognose van hypertensie aanzienlijk kan verbeteren. In een editorial van het *Journal of the American Medical Association* (7 juni bl. 1634) wordt aangeraden op organisatorische maatregelen, die een regelmatige controle van hypertensie-lijdende ten doel hebben. Belangrijk is hierbij

regelmatig huisbezoek door getraind hulp personeel. De bevolking van de Verenigde Staten bestaat voor 20 pct uit negers. Naar schatting lijden 240.000 van hen aan hypertensie (een bloeddruk van 140/90 mm kwik of hoger). Alleen door een doelmatig opgezette organisatie zal men in staat zijn, tijdig een hypertensie te diagnostiseren en afdoende te behandelen, en dus doende de hoge incidentie van apoplexie en ontijdige dood te verlagen.

M. M. HILFMAN

BINNENLAND

Jonge automobilisten rijden vaak gevaarlijk. — Persoonautobestuurders in de leeftijd van 18 tot 25 jaar zijn in 1969 in 29 van de honderd gevallen betrokken geweest bij dodelijke botsingen. Door de groei van het autopark wordt het aantal doden onder auto-inzittenden bij verkeersongevallen snel groter. In 1960 was het percentage 17, in 1965 al 30 en in 1969 was het gestegen tot 39.

Een van de duidelijkste conclusies uit een analyse door het Centraal Bureau voor de Statistiek van de ongevallencijfers is dat jonge automobilisten gevaarlijker op de weg zijn.

Uit de politierapporten over alle onderzochte gevallen worden te hoge snelheden, alcoholgebruik en gebrek aan ervaring als belangrijke oorzaken aangegeven.

Uit de cijfers blijken soms kleine rijfoutjes fataal te kunnen zijn. Er vielen bijvoorbeeld tien doden, doordat een auto welke voorgesorteerd stond om linksaf te slaan, van achteren werd aangereden en op de linkerhelft voor een tegenligger werd geduwd. Te voorkomen door alleen de wielen maar recht te laten staan. (*Volkskrant*, 9 juli.)

Gastro-enterology Abstracts. — Te beginnen met april 1971 verschijnt bij Excerpta Medica een nieuwe uitgave, nl. *Gastroenterology Abstracts*.

Triotel te Leeuwarden. — In Leeuwarden heeft men op het gebied van verpleging en verzorging een wel zeer ingrijpende wijziging tot stand gebracht: het kleine, verouderde Stadsziekenhuis in de binnenstad is vervangen door het nieuwe Triotel aan de zuidzijde van de stad: een ziekenhuis, verpleeghuis en verzorgingshuis in één uitgestrekt complex. De eerste twee onderdelen zijn al gereed gekomen; ze zullen dinsdag 10 augustus door prinses BEATRIX worden geopend. Het verzorgingshuis zal over enkele jaren gereed komen. (*Hbl.-NRC*, 8 juli.)

Praktijkopleiding tot verzorgingsassistente gaat niet door. — Ongeveer 220 huishoudscholieren die waren ingeschreven voor een nieuwe opleiding tot verzorgingsassistente in het kader van het leerlingwezen, zullen voorlopig naar een andere bestemming moeten uitkijken. De Nationale Ziekenhuisraad (NZR), een van de drie organisaties die bij de totstandkoming van de opleiding betrokken waren, heeft zich teruggetrokken.

De NZR heeft zijn leden — de ziekenhuisinrichtingen — geadviseerd geen stagiaires in dienst te nemen voor het praktijkgedeelte van hun opleiding. De organisaties van bejaarden- en kindertehuizen kunnen niet alle 1180 ingeschrevenen opnemen. Behalve dat 220 leerlingen moeten afvallen, betekent de beslissing van de NZR dat de 960 anderen uitsluitend praktijkervaring kunnen opdoen met bejaarden en kinderen.

Dit alles meldt de KABO-Post, het blad van de Katholieke Bond van Overheids personeel.

De opleiding is een initiatief van de Stichting Opleiding Verzorgende en Dienstverlenende Beroepen, en is bedoeld als vervolgopleiding voor de praktisch georiënteerde leerlingen van huishoudscholen. Voor de andere leerlingen bestond al de INAS (inrichtingsassistenten)-opleiding.

De bezwaren van de NZR gelden onder meer de beloning, de inhoud van het lesprogramma, de verhouding tussen het werk van inrichtings- en dat van verzorgingsassistenten, en het ontbreken van voldoende begeleiding voor de jonge leerlingen. (*Volkscrant*, 8 juli.)

Apothekers-„dichtheid” in Nederland. — Per honderd-duizend inwoners heeft Nederland slechts acht apothekers, terwijl het gemiddelde van de Europese Gemeenschap op 47 ligt. Dit blijkt uit het jongste exemplaar van de EG-basis-statistiek.

In aantal apothekers loopt België voorop met 68, dan volgt Italië met 66, vervolgens Luxemburg met 50, dan Frankrijk met 46, en Duitsland 36. (*Volkscrant*, 7 juli.)

Kindermishandeling komt zelden voor in tehuizen. — Er bestaat geen reden om in Nederland te spreken van „kindermishandeling” en „misstand” in kindertehuizen. Dit heeft staatssecretaris WIERSMA (Justitie) geantwoord op vragen van het kamerlid WIEBENGA.

Het kamerlid had vragen gesteld naar aanleiding van een onderzoek van de PSP-fractie in samenwerking met de pas opgerichte Belangenvereniging Minderjarigen. Daaruit zou zijn gebleken dat minderjarige kinderen in kindertehuizen bij wijze van straf in een kleine ruimte — soms zonder raam — alleen worden opgesloten gedurende een periode, variërend van enkele dagen tot enkele weken.

De staatssecretaris antwoordt, dat op grond van de wet op de kindbescherming de directeur van een rijksinrichting een minderjarige, bij wijze van straf, kan afzonderen in een strafvertrek. De duur van deze straf is ten hoogste vier dagen voor minderjarigen tot 14 jaar en ten hoogste 14 dagen voor de overigen. (*Volkscrant*, 6 juli.)

Particulier ziekenhuis in de Bijlmer (Amsterdam). — Twee particuliere instellingen hebben plannen op tafel gebracht voor de bouw van een nieuw ziekenhuis in Amsterdam. De Vereniging voor Ziekenverpleging en de Vereniging Boerhaavekliniek hebben tot de bouw en exploitatie van het ziekenhuis besloten.

De bouw zal waarschijnlijk over 7 of 8 jaar gereed zijn. Het ziekenhuis is gepland op hetzelfde terrein waar ook het nieuwe Academisch Ziekenhuis — met 1000 bedden — zal verrijzen, namelijk in de Bullewijk in de Zuid-Oost-Bijlmer.

Het bouwen van een modern particulier ziekenhuis naast een in alle opzichten geoutilleerd Academisch Ziekenhuis biedt naar het oordeel van de samenwerkende besturen optimale mogelijkheden voor alle betrokkenen. (*Nieuws van de Dag*, 6 juli.)

Huisartsen in Randstad vrijstellen van militaire dienstplicht. — Het Gemeenschappelijk Overleg van de Ziekenfondsorganisaties (GOZ) heeft de minister van Defensie dringend verzocht, huisartsen die bereid zijn zich te vestigen in gebieden waar een nijpend tekort aan huisartsen bestaat, vrij te stellen van militaire dienstplicht.

Dat tekort is het grootst in de randstad Holland, waar het aantal praktiserende artsen afneemt, omdat een aantal een ambtelijke functie aanvaardt dan wel met pensioen gaat, terwijl de bereidheid van jonge artsen om zich in de grote steden te vestigen uiterst gering is.

De ziekenfondsen zijn over deze ontwikkeling zeer bezorgd. In een brief aan de minister zegt het GOZ te weten, dat deze mogelijkheid tot vrijstelling al in studie is. Het meent dat met een vrijstelling — onder duidelijke voorwaarden — een belangrijk onderdeel van de volksgezondheid zou zijn gediend. (*Volkscrant*, 6 juli.)

Plan voor keuring van jonge werknemers. — Een ministeriële werkgroep heeft de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid geadviseerd medische keuring voor jonge werknemers verplicht te stellen. Deze verplichte keuring zou vergezeld moeten gaan van een beroepskeuze-advies voor de jeugdige of zijn ouders, en van de afgifte van een verklaring waaruit blijkt dat tegen het verrichten van normale arbeid geen bezwaar bestaat, of — wanneer dat gevaar wel bestaat — welke arbeidsbeperkingen dan noodzakelijk zijn.

De keuring die de werkgroep voorstelt, zou moeten worden verricht door speciaal opgeleide artsen. De maatregel zou volgens de groep de meeste bescherming bieden aan de meest kwetsbaren.

Het Verbond van Nederlandse Ondernemingen vindt dat een certificaat waarin de handicaps van de jeugdige vermeld staan, een bepaald stempel op hem drukken. Dat kan leiden tot een economisch nadelige positie, ook al komt hij later over de geconstateerde afwijkingen heen. (*Volkscrant*, 6 juli.)

In kindertehuizen 1500 bedden te veel. — Steeds minder kinderen worden in tehuizen geplaatst, aldus Mr. H. W. HIJLKEMA, hoofd directie kindbescherming van het ministerie van justitie. Binnenkort zullen in Nederlandse kindertehuizen 1500 bedden worden afgeschaft.

Mr. HIJLKEMA schrijft dit toe aan de groeiende tolerantie ten opzichte van afwijkend gedrag, maar ook aan de „vele tendentieuze publikaties over kindertehuizen in opspraak”.

Hij zei dit bij de opening van een complex kinderpaviljoens van huize Mariënwaard te Maastricht, die samen plaats bieden aan ongeveer tweehonderd kinderen.

Uitmo 1969 waren er 263 goedgekeurde inrichtingen voor kindbescherming, met een capaciteit van 16.369 bedden. Daarvan waren er 14.666 bezet.

Kinderen die door de kinderrechter onder toezicht waren gesteld, namen 5556 plaatsen in; 7575 waren voor voogdijkinderen en 1235 voor „kinderen, voorlopig aan de Raad voor de kindbescherming toevertrouwd”. De overige bedden waren bezet door kinderen die een speciale behandeling ondergingen. (*Hbl. - NRC*, 30 juni.)

H. DE VOS

DOORLOPENDE AGENDA

1971

Augustus

- 7 te Bilthoven, Hypnosdag van de Ned. Ver. v. Med. Hypnose, bl. 1059.
- 22-27 „Amsterdam, 6e Int. congres v. Psychodrama en Sociodrama, bl. 17.

September

- 4 te Utrecht, Ver. Ned. Maag-darmartsen.
- 6-21 „Rijswijk, Workshop and Symposium Transplantation Genetic of Primate, bl. 297.
- 7-8 „Amsterdam, 4e Europese Symposium over Epilepsie, bl. 388.
- 9-13 „Antwerpen, Geneesk. dagen van Antwerpen, bl. 893.
- 10 Ned. Ver. voor Heelk.